

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL NAȚIONAL DE EXPERTIZE JUDICIARE

www.cnej.gov.md; e-mail: cnej@justice.gov.md; tel: 238-705, 238-422, fax.: 820-892
MD-2009, mun. Chișinău, str. Maria Cebotari, 2

Aprobat

la Consiliul Metodic Științific CNEJ

prin Proces-verbal nr. 04 din 2023

Subiectele pentru examenul de calificare la genul de expertiză judiciară:

2. Expertiza traseologică, specialitatea:

2.01. Examinarea urmelor-forme create de om (cu excepția urmelor de mâini și plantei piciorului) și animale, cu diferite obiecte ale lumii materiale (obiecte, părți de obiecte, mecanisme, scule, unități de transport etc.), precum și a urmelor-materii

1. Aspecte generale

- a) Bazele teoretice, procedurale și organizatorice a expertizei judiciare traseologice.
- b) Aspecte generale a expertizei judiciare traseologice. Terminologia traseologică.
- c) Caracteristica expertizei judiciare traseologice. Sarcina de expertiză judiciară traseologică.
- d) Obiectele cercetării traseologice. Esența metodicii și enumerarea întrebărilor tip. Întrebările tip. Subsarcini. Totalitatea indicilor ce caracterizează obiectul
- e) Definiții, noțiuni. Obiectul traseologiei judiciare. Principiile doctrinei traseologice. Sarcinile traseologiei judiciare.
- f) Obiectele cercetării traseologice de identificare. Tipurile obiectelor identificării. Premisele identificării traseologice. Esența identificării criminalistice în traseologie
- g) Perioada de identificare. Esența și scopul experimentului în traseologie. Comparația în traseologie. Trăsăturile generale ale urmelor. Mecanismul formării urmelor traseologice. Caracteristicile interacțiunii de contact. Categoriile de urme traseologice. Clasificarea urmelor. Caracteristicile obiectelor materiale. Caracteristicile individuale ale obiectelor.
- h) Clasificarea sculelor, instrumentelor de efracție, spargere și urmelor acestora.
- i) Examinarea criminalistică a urmelor create de om: urmelor de picioare; de dinți, buze, nas, urechi și ale altor părți ale corpului uman. Determinarea naturii urmelor (umane sau animale), mecanismului de formare, vechimii urmei, vârstei, sexului și tipului antropologic al individului, dacă urmele sînt valabile pentru identificare; identificarea persoanei/obiectului creator.
- j) Tipurile de obiecte creatoare de defecțiuni mecanice pe îmbrăcăminte.
- k) Tipurile de defecțiuni mecanice ale îmbrăcăminte. Caracteristicile tipurilor de defecțiuni mecanice ale îmbrăcăminte.
- l) Importanța urmelor traseologice în clarificarea situațiilor la fața locului. Interpretarea operativă a urmelor traseologice.

2. Metode de examinare în expertiza traseologică

- a) Metoda dialectică;
- b) Metode generale (sensorial-raționale; matematice; cibernetice);
- c) Metode speciale (suigeneric criminalistice; transformate din alte științe):
 - metodele microscopice;
 - metodele fotografice;
 - profilografia;

- metodele de confruntare, suprapunere, juxtapunere;
- modelarea, etc.
- d) cerințele față de metodele de examinare aplicate în expertiza traseologică:
 - validitate științifică;
 - admisibilitate;
 - legalitatea;
 - etica;
 - siguranță;
 - conformitatea metodei cu cerința păstrării obiectului în forma și starea în care a fost depus spre examinare;
 - rezultatele aplicării metodelor trebuie să fie accesibile și să ofere dovezi evidente pentru toți participanții la procedurile judiciare.

3. Examinarea criminalistică a urmelor traseologice

- Examinarea urmelor de picioare (descuț sau încălțat):
- determinarea sexului, vârstei, taliei, greutatei aproximative a persoanei, particularităților anatomopatologice; mecanismului de formare și vechimii urmelor, altor date rezultate din interpretarea elementelor cărării urmelor;
- determinarea piciorului și regiunii sale anatomice care a format urma plantei piciorului, precum și prezența caracteristicilor de identificare;
- determinarea tipului de încălțăminte care a format urma de încălțăminte, precum și prezența diferitor particularități specifice (tăieturi, uzuri etc.) ce pot servi la identificarea încălțăminteii creatoare de urmă;
- identificarea încălțăminteii sau persoanei care a creat urma în cazul când se pun la dispoziție modele de comparație (impresiunile plantelor picioarelor sau încălțăminteii suspectă);
- Examinarea urmelor mijlocului de transport rutier:
 - determinarea mecanismului de formare a urmei și părții din automobil care a creat-o;
 - determinarea tipului, modelului și culorii autovehiculului, vitezei și direcției de deplasare;
 - determinarea succesiunii de creare a urmelor;
 - stabilirea faptului dacă urmele au fost create de un autovehicul sau mai multe;
 - stabilirea faptului dacă urmele conțin suficiente elemente de identificare;
 - identificarea mijlocului de transport (ansamblului sau subansamblului) ce a creat urmele etc.
- Examinarea urmelor de picioare urmelor mijlocului de transport cu tracțiune animală:
 - determinarea tipului vehiculului (căruță, trăsură, sanie), animalului de tracțiune, direcției de deplasare etc.;
 - identificarea căruței, trăsurii sau saniei, care a creat urmele;
 - identificarea animalului de tracțiune după urmele create de copite sau potcoave;
- Examinarea urmelor de îmbrăcăminte:
 - determinarea tipului și naturii materialului din care este confecționată îmbrăcăminte, dacă acesta este specific unor uniforme, dacă conține particularități capabile să individualizeze obiectul de îmbrăcăminte sau să restrângă sfera obiectelor cercetate;
 - identificarea obiectului creator de urme;
- Examinarea urmelor de noduri și legături:
 - determinarea profesiei celui care le-a executat (pescar, marinar, țesător, hamal etc.);
 - stabilirea faptului dacă este vorba de o înscenare sau de o săvârșire a unei infracțiuni în cazul strangulărilor,
- Examinarea urmelor de instrumente de spargere:
 - determinarea instrumentului ce a creat urma;
 - determinarea mecanismului de formare a urmei;
 - determinarea succesiunii de creare a urmelor;
 - determinarea dacă urmele au fost create cu același instrument;
 - determinarea dacă urmele au fost create cu instrumentul corp delict pus la dispoziție;
 - determinarea dacă fragmentele descoperite la fața locului au făcut corp comun cu instrumentul prezentat pentru examinare;

- determinarea modului de fabricare în serie sau artizanal a instrumentului;
- Examinarea urmelor de utilaje industriale:
- determinarea faptului dacă marfa în cauză a fost confecționată la o anumită întreprindere de producție (dacă articolul a fost confecționat cu un anumit utilaj sau prin utilizarea unor piese ale acestuia, cum ar fi: matrice, poansoane etc);
- determinarea faptului dacă două sau mai multe obiecte de comerț au aceeași sursă de proveniență (dacă obiectul ridicat în locul A și cel ridicat de persoana bănuită B au fost confecționate cu același utilaj sau instrument);
- Examinarea încuietorelor (lacătelor și broaștelor):
- determinarea stării tehnice a încuietorei;
- determinarea metodei de descuiere sau forțare a încuietorei;
- stabilirea faptului dacă încuietorea la momentul forțării era descuiată sau încuiată;
- determinarea dacă încuietorea a fost descuiată cu cheia originală sau cu cheia duplicat, cu cheia potrivită sau cu un șperaclu;
- determinarea faptului dacă încuietorea a fost descuiată sau forțată cu instrumentul corp delict pus la dispoziție;
- Examinarea plombelor și sigiliilor:
- determinarea forțării sigiliului sau plombei, a procedurii utilizat și a instrumentului folosit;
- determinarea înlocuirii sigiliului (plombei) original cu un altul;
- determinarea faptului dacă sigiliul (plomba) a fost forțat cu instrumentul corp delict pus la dispoziție;
- identificarea poansonului utilizat la presarea sigiliului sau plombei;
- Examinarea reconstituirii întregului după părțile sale componente:
- determinarea faptului dacă urmele sub formă de resturi de obiecte (cioburi de faruri, fragmente de plastic specific lanternelor stopurilor, părți ale diverselor ornamente, pelicule de vopsea etc.), descoperite la fața locului, au făcut corp comun cu obiectul prezentat pentru examinare;
- determinarea dacă piesa descoperită la fața locului provine din ansamblul prezentat pentru examinare;
- Examinarea examinării prin metode traseologice a urmelor de depunere:
- determinarea prezenței urmelor de microparticule pe anumite obiecte, a naturii și localizării lor;
- determinarea existenței de contact a două corpuri/obiecte;
- determinarea omogenității sau neomogenității microparticulelor (particule depistate pe corpul/hainele victimei și cele ridicate de pe corpul/hainele bănuitului);
- Examinarea prin metode traseologice a inscripțiilor, seriilor, marcajelor de pe obiecte din metal, lemn sau plastic:
- determinarea faptului și metodei de înlăturare/modificare a inscripțiilor, seriilor, marcajelor de pe obiecte din metal, lemn sau plastic;
- refacerea conținutului inițial al inscripțiilor, seriilor, marcajelor de pe obiecte din metal, lemn sau plastic prin metode traseologice;
- identificarea matricei, ștanței, poansonului, instrumentului utilizat la aplicarea inscripțiilor, seriilor, marcajelor pe obiecte din metal, lemn sau plastic;
- altele asemenea.

4. Noțiuni generale ale metodicii expertizei traseologice

1. Teoria identificării criminalistice în expertiza traseologică. Indicii de identificare și complexe individuale de indici.
2. Aspecte de diagnostică criminalistică în expertiza traseologică.
3. Tipurile de concluzii expertale expertiza judiciară traseologică.
4. Metodica generală de efectuare a expertizelor judiciare.
5. Particularități ale metodicii de efectuare a expertizei traseologice.
6. Tipurile de expertize traseologice (de identificare, de diagnostic, situaționale, etc.).
7. Tipurile de întrebări soluționate în expertiza traseologică.
8. Cercetarea prealabilă. Cercetarea separată.
9. Experimentul. Cercetarea comparativă.

10. Aprecierea rezultatelor expertizei și formularea concluziilor prealabile.
11. Formularea concluziei finale a expertului.
12. Întocmirea foto-tabelelor și elaborarea raportului de expertiză judiciară.

5. Metodele fotografice de cercetare a probelor materiale

1. Fotografia judiciară de cercetare.
2. Metodele și procedeele fotografiei judiciare aplicate în expertiza judiciară traseologică.

Literatura generală:

1. Ch.POPA, Conf. Univ. dr. N. BUZATU, Gh.HANGA, O.CONICESCU, experți criminaliști „Exploatarea urmelor prin expertize criminalistice” – Note de curs – BUCUREȘTI – 2005.
2. Camil Suciu – Criminalistica – Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti, 1972.
3. Constantin Draghici, Adrian Iacob – «Tratat de tehnica criminalistica» – Editura SETCH, Craiova, 2007.
4. Constantin Draghici – «Tehnica criminalistica» – Editura ERA, Bucuresti, 2003.
5. Dr. I. Ionescu, «Eficienta expertizei criminalistice in activitatea de judecata», in volumul „20 de ani de expertiza criminalistica”, Bucuresti, 1979.
6. Vasile Bercheșan, Marin Ruiu, «Tratat de tehnică criminalistică», București, 2004.
7. Constantin Drăghici, Adrian Iacob, «Tratat de tehnică criminalistică», Craiova, 2009.
8. Gheorghe Golubenco, Urmele infracțiunii «Teoria și practica examinării la fața locului», Chișinău, 1999.
9. Lucian Ionescu, Dumitru Sandu, «Identificarea criminalistică», București, 1990.
10. Emilian Stancu, «Tratat de criminalistică», București, 2015.
11. Аверьянова Т.В., Белкин Р.С., Корухов Ю.Г., Россинская Е.Р. «Криминалистика»: учебник для вузов / под ред. Р.С.Белкина. – М.: Норма, 2010.
12. Балашов Д.Н., Балашов Н.М., Маликов С.В. «Криминалистика»: учебник.– М.,2005,С. 65.
13. Воробьева И.Б., Маланьина Н.И. „Следы на месте преступления”, - Саратов: 1996.
14. Аверьянова Т.В., «Судебная экспертиза, Курс общей теории», Москва, 2015.
15. Капитонов В.Е., Родионов П.А., «Определение вида инструмента и оборудования по следам взлома», «Типовые экспертные методики исследования вещественных доказательств». Ч.1, ЭКЦ МВД РФ, Москва, 2010.
16. Крылов И.Ф., «Криминалистическое учение о следах», Ленинград, 1976.
17. Тахо-Годи Х.М., «Криминалистическое исследование одежды», Пособие, Москва, 1971.
18. Тахо-Годи Х.М., Розанов М.И., Голдановский Ю.П., «Судебно-трасологическая экспертиза», Учебно-методическое пособие, вып.5, ВНИИСЭ МЮ СССР, Москва, 1973.
19. Шевченко Б.И., «Судебно-трасологическая экспертиза», вып.1, ВНИИСЭ МЮ СССР, Москва, 1972.
20. Шмидт А.М., «Установление способа закупки бутылок, предназначенных для водочно-коньячной продукции, при криминалистических исследованиях», Методическое пособие, ВНИИСЭ МЮ СССР, Москва, 1977.

Literatură specială:

1. Андреев А.Г., Виниченко А.С., Гобеев А.С., Железняков А.И., Жигалов Н.Ю., Заблоцкий П.Н., Кантор И.В., Корухов Ю.Г., Курин Г.И., Латышов И.В., Майлис Н.П., Морозов Б.Н., Нестеров Н.И., Плескачевский В.М., Ручкин В.А., Скоморохова А.Г., Смольяков П.П., Степанов Г.Н., Тарасов В.П., Часовской Ю.П., Шапочкин В.И., Ярмач В.А., Ярмач К.В., «Трасология и трасологическая экспертиза», Учебник, МВД России, Москва, 2002.
2. Аугустинас Б.П., «Установление обстоятельств, групповой принадлежности орудий и инструментов взлома металлических преград путем термического воздействия», Методические рекомендации, НИИСЭ Литовской ССР, Вильнюс, 1980.
3. Бергер В.У., Грановский Г.Л., Прищепа В.М., «Исследование механизма и условий взаимодействия в трасологии и судебной баллистике», ВНИИСЭ МЮ СССР, Москва, 1980.

4. Василевский А.Н., Поташник С.И., Голдановский Ю.П., «Судебно-трасологическая экспертиза», вып.4, Экспертиза следов орудий и инструментов, экспертиза замков и пломб, ВНИИСЭ МЮ СССР, Москва, 1973.
5. Герасимов А.М., Капитонов В.Е., Мартынов В.В., Рыжков В.Л., Семенов А.Ю., Степанов Б.В., «Криминалистическое исследование следов на металлических хранилищах взломанных орудиями механического воздействия и с помощью взрыва», ВНИИ МВД СССР, Москва, 1989.
6. Грановский Г.Л., «Вероятностная оценка пригодности линейных (динамических) следа для идентификации», Методические рекомендации для экспертов, ВНИИСЭ МЮ СССР, Москва, 1985.
7. Грановский Г.Л., «Криминалистическое исследование следов ног», Киев, 1970.
8. Исаев А.А., Иванов Н.Ю., Замиховский М.И., «Трасологическое определение механизма наезда транспортного средства на пешехода», Методические рекомендации, ВНИИСЭ МЮ СССР, Москва, 1990.
9. Капитонов В.Е., «Идентификация инструментов по статическим следам», «Трасологическое исследование механических повреждений одежды», «Установление целого по частям», Типовые экспертные методики исследования вещественных доказательств, Ч.1, ЭКЦ МВД РФ, Москва, 2010.
10. Миронов А.И., Зуев Е.И., Василевский А.Н., Зельдес И.М., «Экспертиза следов транспортных средств», Судебно-трасологическая экспертиза, выпуск III, ВНИИСЭ МЮ СССР, Москва, 1972.
11. Сегай М.Я., Прищеп В.М., Гимон Г.К., Михайленко Г.В., Житомирский М.М., Каплунов И.М., Бакст А.Я., Василькова Л.И., Маршанская О.П., Сова Ф.П., Мозговых Г.А., Мороз Л.Н., Крупка С.С., Шлепов Ю.А., «Методика трасологического исследования изделий массового производства», КНИИСЭ МЮ УССР, ЭКУ МВД УССР, Киев, 1983.
12. Ediții periodice ale revistelor de specialitate.

Sarcini practice pentru specialitatea de expertiză judiciară:

2.01. Examinarea urmelor-forme create de om (cu excepția urmelor de mâini și plantei piciorului) și animale, cu diferite obiecte ale lumii materiale (obiecte, părți de obiecte, mecanisme, scule, unități de transport etc.), precum și a urmelor-materii.

Sarcina 1.

Candidatului i se propune să descrie particularitățile specifice (tăieturi, uzuri etc.) ce pot servi la identificarea încălțăminteii creatoare de urmă într-o urmă pusă la dispoziția sa;

Sarcina 2.

Candidatului i se propune să descrie etapele cercetării traseologice în scopul stabilirii faptului dacă urmele au fost create de un autovehicul sau mai multe;

Sarcina 3.

Candidatului i se propune să descrie pașii efectuării unui experiment în cadrul efectuării unui RE traseologică.